

Una crisi retinguda

● El reajustament ministerial de Zapatero suggereix que el procés de pau amb ETA serà ràpid

JAVIER PÉREZ ROYO

CATEDRÀTIC DE DRET CONSTITUCIONAL DE LA UNIVERSITAT DE SEVILLA

El mateix dia en què es va conèixer el reajustament ministerial decidit pel president del Govern, **José Bono** va ser entrevistat per **Gemma Nierga** al programa de la Cadena SER, *La Ventana*. En aquesta entrevista l'encara ministre de Defensa ens va informar que el president del Govern coneixia "des de feia ben bé sis mesos" el seu desig de deixar de ser ministre i que "des de feia ben bé tres mesos" tenia damunt de la seva taula una carta de dimissió.

Aquesta és una dada que no admet discussió. Es podrà especular sobre els motius que hi pot haver darrere d'aquest desig inicial i d'aquesta voluntat clara ulterior de **Bono** de deixar de ser ministre, però del que no hi ha cap dubte és que ha estat ell qui ha pres la decisió d'abandonar el Govern i que ha deixat al president, **José Luis Rodríguez Zapatero**, un marge de maniobra perquè portés a terme el reajustament ministerial en el moment que li semblés més oportú. La lleialtat i la paciència de l'encara ministre de Defensa crec que mereixen ser subratllades.

La remodelació ministerial no ha estat, doncs, una remodelació precipitada, que ha hagut de ser decidida pel president com a conseqüència d'una circumstància sobtadament sobrevinguda. Al contrari. La remodelació ha estat una remodelació retinguda com a mínim durant sis mesos. Des de fa "ben bé sis mesos" **Rodríguez Zapatero** sabia que hauria de fer un reajustament al seu Govern. Ha disposat, doncs, d'un temps considerable per reflexionar, tant sobre l'abast del reajustament com sobre el moment en què li convenia fer-ho.

És clar que el president no podia acceptar que **Bono** sortís del Govern abans que estigués tancada la negociació parlamentària de la reforma de l'Estatut de Catalunya. La sortida del ministre de Defensa hauria complicat de manera extraordinària el procés de negociació i fins i tot la possibilitat d'aconseguir

arribar a un acord en els mateixos termes en què s'ha arribat. Aquest és, per tant, un dels motius pel qual **Rodríguez Zapatero** ha posposat el reajustament ministerial durant diversos mesos.

Ara bé, si únicament hagués estat aquesta la circumstància que hagués pres en consideració el president del Govern, és possible que la remodelació ministerial s'hagués fet una mica abans, ja que la negociació material de l'Estatut estava tancada des de feia diverses setmanes. O que s'hagués posposat encara una mica més, ja que la imatge que tot just es tenia negociat l'Estatut es podia prescindir de **Bono** també hauria tingut el seu cost. La retenció del reajustament s'ha prolongat una mica més perquè el president sabia que s'anava a produir el comunicat d'alto el foc permanent per part d'ETA.

La negociació de l'Estatut ha estat un element decisiu per explicar el moment del reajustament ministerial, però el seu desencadenant ha estat el comunicat d'ETA. El comunicat d'ETA reduïa, d'una banda, l'impacte polític de la sortida de **Bono** del Govern i possibilitava, per una altra, el trànsit de **José Antonio Alonso** d'Interior a Defensa i la incorporació d'**Alfredo Pérez Rubalcaba** al Govern. El disseny del reajustament l'ha tingut al cap el president durant aquests sis mesos, esperant únicament el moment en el qual ETA fes públic el seu comunicat per tal de posar-lo a la pràctica.

Això ve a voler dir que el coneixement del qual el president del Govern ha disposat durant mesos és molt superior al que els altres ens pensàvem que tenia. **Rodríguez Zapatero** no és que hagi anat avançant a cegues, ni tan sols a les fosques. Sabia on anava i fins i tot el moment en què volia arribar on havia d'arribar, a causa del seu coneixement de la voluntat de marxar del ministre **Bono**.

Si això és així, és possible i fins i tot probable que tinguem noves sorpreses d'aquí a no gaire temps. Després d'haver vist com ha actuat el president del Govern aquest cap de setmana, tinc la impressió que ja té definits els pròxims passos del procés que ha d'acabar posant fi al terrorisme. Malgrat que ens diu i ens continuarà dient, perquè no pot dir una altra cosa, que el procés serà un

camí molt llarg, molt difícil i dolorós, el que es dedueix clarament de les circumstàncies temporals que han acompanyat aquesta remodelació governamental és que està molt més avançat del que es diu.

El procés de pacificació del País Basc no s'assemblarà al d'Irlanda ni en el fons ni en la forma. Ni el contingut de la negociació entre l'Estat i ETA serà el d'Irlanda, ni el temps en què es desenvoluparà el procés tindrà la durada que aquest va tenir. Entre altres coses perquè el poder polític que estava en joc a Irlanda no és comparable al poder polític que ja té el País Basc i, en conseqüència, no és el mateix l'incentiu que tenia l'IRA per arribar ràpidament a un acord que el que té ETA/Batasuna. A Irlanda es tractava de crear un marc polític per a la convivència. Al País Basc aquest marc ja existeix i té un grau d'autonomia amplíssim. Per ETA/Batasuna es tracta d'incorporar-s'hi o bé de quedar-ne exclòs de manera pràcticament definitiva. El temps del qual disposa per arribar a prendre una decisió és molt escàs.

Tot això és el que la remodelació governamental decidida per **Rodríguez Zapatero** deixa traslluir. Aquest no és un problema de diverses legislatures. Si no fos perquè aquest procés serà ràpid, no hauria tingut sentit prescindir de **Pérez Rubalcaba** com a president del grup parlamentari. Crec que n'haurien de prendre nota tots els partits en general i el Partit Popular en particular, perquè poden arribar a moments decisius amb el pas canviat.

ARTICLE PUBLICAT A EL PERIÓDICO DE CATALUNYA EL 9 D'ABRIL DE 2006